

Innhald

Innleiing	11
Men kva er humor?	12
Om bidraga.....	15
Litteratur.....	17
DEL 1	
HUMOR, UNDRING OG KRITIKK I LYRIKK	19
Kapittel 1	
«Ut av hverdagsløvheten»	20
Kritisk humor i tre av Alf Prøysens barneviser	
<i>Elin Stengrundet</i>	
Prøysens humor: Tidligere forskning.....	21
Kritisk og konservativ humor i diktning for barn	23
Utvalg og fremgangsmåte	25
Generell samfunnskritikk: «I bakvendt-land»	26
Kritikk av maktdimensjoner knyttet til alder: «Lillebrors vise».....	28
Konservativ humor: «Da mor hadde bursda».....	32
Kritisk humor i Prøysens barneviser	34
Litteratur	35
Kapittel 2	
Humorens augeblikk	37
Om korleis humor i lyrikk for barn og ungdom kan invitere til kritisk tenking	
<i>Marianne Røskeland</i>	
Teoretisk rammeverk og sentrale omgrep	38
Lille Trille: Tøys og eksistensielt alvor	41
<i>Rim det har rablet for</i> – orden, overrasking og humoristisk innsikt.....	44
<i>Sa mor</i> – formaningar og humor	47
Avslutning	50
Litteratur	52

Kapittel 3

«Er Gud en katt? En blekksprut med hatt?»	54
Humor, undring og alvor i diktbildeboka <i>Rim det har rablet for</i> <i>Berit Westergaard Bjørlo</i>	
Dialogar med humortradisjonar i barnepoesien	55
Humoristisk barnepoesi i eit estetisk perspektiv	57
Mønster i mylderet?.....	58
Inngangspartia: Vegar inn i mangfaldet.....	59
Opningsdiktet: Inn i det vare og det rare	61
Identitet og relasjonar	64
Filosofisk undring om Gud, livet og døden	66
<i>Rim det har rablet for</i> : Potensielle lesarerfaringar	71
Litteratur.....	72

DEL 2

LETTLEST, MEN IKKJE LETTBEINT	73
--	----

Kapittel 4

Pakk dem i bobleplast	74
<i>Gutta i trehuset med 65 etasjer</i> tuller med trygghetsidealet <i>Lykke Guanio-Uluru</i>	
Om kunst, lek og risiko.....	74
<i>Trehuset med 65 etasjer</i> : en visuell barneroman	76
Slapstick og visuell humor.....	78
Tilfeldig smerte påført andre	82
Selvpåført smerte.....	86
Smerte påført andre med vilje.....	88
Humor som risiko for smerte	89
Fra trygghet til risikovilje: avsluttende betraktninger	91
Litteratur.....	92

Kapittel 5

Utvidelse av kultursonen?	93
Referanselek i <i>Kaptein supertruse</i>-serien <i>Kristoffer Jul-Larsen</i>	
Kaptein Supertruse	95
Intertekstuell humor	97
Intertekstualitet i <i>Kaptein Supertruse</i>	100

Populærkultur.....	100
Amerikansk oppvekstmytologi.....	104
Nisjereferanser.....	105
Den intertekstuelle humorens publikum og dens funksjon	107
Litteratur.....	109

Kapittel 6

Humor i sving	111
----------------------------	-----

Om hvorfor Arne Svingens lettlestbok

Da Bo satt fast i do er lesverdig

Per Arne Michelsen

Humoristiske modi og meningsdybde	112
Bo på do	114
Fra fast til fri?	118
Humor og latter	119
Begrensede meningsprovinser	123
Skatologisk humor	123
Folkelig-festlig glede	125
Humorens bitre side	128
Litteratur.....	130

DEL 3

IRONI SOM LITTERÆRT GREP	131
---------------------------------------	-----

Kapittel 7

Einspora optimisme	132
---------------------------------	-----

Ein studie av den barnelitterære nerden som litterært grep

Anne-Stefi Teigland

Barnelitterære førstepersonforteljarar	134
Å studere litterære karakterar	135
Nerden – eit humoristisk grep?	136
Henrik	138
Buffy	142
Nerden som forteljargrep	145
Litteratur	147

Kapittel 8

Overdrive for å overleve	149
---------------------------------------	-----

Humor som livsmeistringsstrategi i *Billie*-bøkene*Ragnhild Rieber-Mohn*

Didaktikk i ironisk drakt.....	150
Overskriding og opprør	153
Overdrivingar og skrøner.....	157
Didaktikk: Å finne ut for seg sjølv.....	161
Avslutning.....	165
Litteratur	165

DEL 4**HUMOR SOM PROBLEMATISERER ELLER**

PROBLEMATISK HUMOR?	167
----------------------------------	-----

Kapittel 9

Høylytt, sorgløs og ukomplisert	168
--	-----

Lattervekkende fremstillinger av fett i tre bildebøker*Malin Jenssen Bakken*

Teoretiske perspektiv på stereotypier og fettmangel i barnelitteraturen...	170
Et kritisk perspektiv på humor som sosial praksis	172
Det sorgløse barnet i <i>Odd er et egg</i>	173
Den bråkete og runde i <i>Jakob og Neikob og Alle Andre</i>	177
Tjukke kropper og kroppsmangfold i <i>Alle har en bakside</i>	181
Hva skjer når kropp blir humor?	185
Litteratur	186

Kapittel 10

«Smilefjes inni?»	189
--------------------------------	-----

Humor som grep i tre norske barnebøker om plutselig rikdom*Inga Henriette Undheim*

Økonomisk oppdragende og sosialiserende barnelitteratur.....	190
<i>Mundus inversus</i> – en omvendt verden.....	191
Å gavne og fornøye: Didaktisk humor i barnelitteraturen	193
Helt sjef med <i>Penger!</i>	194
<i>Kurt blir grusom</i> – og lærer kanskje aldri?	197
Ingen er trygg når <i>Snillionen</i> slippes løs	200
«Smilefjes inni?» Humor som utfordrer i verdens rikeste land.....	204
Litteratur	205

Kapittel 11

«Du må da tåle en spøk!» 207

Om ondartet og godartet humor i barneromanene
Lars er lol! og Kampen mot superbitchene
Åse Høyvoll Kallestad

Behov for utvidet mobbedefinisjon 208

Mobbende humor 209

Humorens virkning..... 210

Romankarakterenes asymmetriske maktforhold 212

Hvem ler? 213

Hjelpernes frykt og selvironi..... 214

Revansjens latter over «superbitchene» 216

Et språk som Lars forstår 217

Humorens funksjon i romanene – avsluttende refleksjoner 219

Litteratur 220

DEL 5

HUMOR I KLASSEROMMET..... 223

Kapittel 12

«Det var litt morsomt» 224

Ei klasseromsundersøkning av humor i *Buffy By er inspirert*
Ingrid Nestås Mathisen og Gro Ulland

Humorkategoriar..... 225

Parvise litterære dialogar..... 225

Material og metode 226

Den mest morosame scena..... 229

Morosam desperasjon 231

Den minst morosame scena 232

«Urealistisk tankegang»..... 234

Humor gir dialog om tekst..... 236

Ingen humor – også eit uttrykk for aktiv lesing..... 237

Humor som opnar for motstand 239

Litteratur 240

Forfatteroversikt..... 241